

REPUBLICA MOLDOVA
CONSILIUL RAIONAL
ȘOLDĂNEȘTI

РЕСПУБЛИКА МОЛДОВА
РАЙОННЫЙ СОВЕТ
ШОЛДЭНЕСТЬ

or. Șoldănești, st. 31 August, 1
tel: (272) 2-26-50, fax: (272) 2-20-57
E-mail: consiliu@soldanesti.md

г. Шолдэнешть, ул. 31 Августа, 1
тел: (272) 2-26-50, факс: (272) 2-20-57
E-mail: consiliu@soldanesti.md

DECIZIE nr. 4-2

din 22 august 2019

Cu privire la situația mediului ecologic în raion

În conformitate cu prevederile art.43, 46 al Legii privind Administrația Publică Locală nr.436-XVI din 28.12.2006 și întru executarea prevederilor deciziei nr.2-18 din 06.06.2019 Cu privire la aprobarea Programului de activitate al Consiliului raional Șoldănești pentru trimestrul III al anului 2019, Consiliul raional **DECIDE:**

Articol unic: Se ia act de informație raportul privind situația mediului ecologic în raion, prezentat de L.Paierele, șef Inspecție pentru Protecția Mediului Șoldănești și M.Ioncu, director SA "Salubritate Șoldănești" (se anexează).

Președintele ședinței
Contrasemnat:
Secretarul
Consiliului Raional

L.Paierele

L.Vidrasco

Raport „Protecția Mediului în raionul Șoldănești”

*„Natura nu ne cere să fim geniali,
ajunge să fim raționali”.*

LEONID PAIERELE

*Șeful Inspecției pentru Protecția
Mediului Șoldănești*

Onorată asistență !

Mediul înconjurător a devenit în zilele noastre o noțiune frecvent întrebuițată, față de care opinia publică este tot mai mult sensibilizată. Situația actuală arată că natura și importanța problemelor privind mediul înconjurător, capătă noi dimensiuni în societatea modernă.

Așezarea geografică, clima și relieful Republicii Moldova, au determinat formarea unei vegetații și faune variate și bogate în specii. Vegetația și animalele rare, pe cale de dispariție, sunt puse sub ocrotirea legii iar vânătoarea fiind interzisă.

Societatea modernă, prin modul în care și-a asigurat, în ultimii ani, rezervele de hrană, apă potabilă, lemn, petrol, a provocat o reală secătuire a resurselor, dar și degradarea mediului înconjurător. Grav este că modul în care natura strigă după ajutor, nu constituie un semnal de alarmă pentru oameni. Sau dacă auzim acest glas, ne considerăm neputinciuși în fața răzvrătirilor naturii, indiferent de forma pe care o îmbracă acestea: cutremure, tornade, topirea ghețarilor, prăbușiri, alunecări de teren, inundații etc.

Situația ecologică din an în an se acutizează, se pune sub semn de întrebare chiar și existența omului ca individ. E destul să deschizi ochii și să privești afară, ca să înțelegi că în R.Moldova educația ecologică a populației întârzie cel puțin cu jumătate de secol. Localități pînă în streșini

de gunoi, dealuri alunecate sau spintecate de râpi, mii de hectare de soluri ca aurul distruse, otrăvite sau betonate, sute de râuri mici transformate în canale de deșeuri, zeci de dumbrăvi seculare tăiate, mii de locuri pitorești transformate în gunoiști.

În acest scop, au fost inițiate o serie de măsuri pentru menținerea în stare favorabilă a resurselor de apă potabilă, a resurselor funciare, a resurselor forestiere și a factorilor biotici, care sunt reprezentați de floră și faună. Astfel, pe teritoriul raionului Șoldănești, au fost întreprinse măsuri cum ar fi: reparația, îngrijirea fântânilor și izvoarelor, a fost interzis de a fi folosite îngrășăminte și pesticide în cantități voluminoase, a fost intensificat controlul asupra defrișării fâșiilor forestiere și a vânătorii în afara sezonului permis de lege.

Inspekția pentru Protecția Mediului Șoldănești își exercită atribuțiile sale în conformitate cu legile și actele normative în vigoare ale Republicii Moldova, regulamentele, ordinele și dispozițiile Inspectoratului precum și ale Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului. Funcțiile de bază ale Inspekției, conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 548/2018 constă în exercitarea controlului și supravegherii de stat, prevenirea și contracararea încălcărilor în domeniul mediului.

În raionul Șoldănești, actualmente activează 89 de agenți economici poluatori al mediului. Majoritatea din ei 24 la număr, activează în domeniul agriculturii, în domeniul energetic - 2, al transportului - 4, în industrie și construcție - 8, în domeniul ocrotirii sănătății - 5.

Toate sursele de poluare din raion sunt de categoria III, în număr de 89 de întreprinderi, care funcționează și dispun de 520 de surse staționare de emisii. Anual de la sursele fixe de poluare se evacuează în aerul atmosferic circa 168.90 t/an poluanți, iar de la sursele mobile de poluare 4123 unități de transport ce evacuează 6,437 t/an poluanți. Potențialele surse de poluare ale apelor de suprafață sunt atât rampele de deșeuri menajere, gunoiștile stihiiinice neautorizate cât și stația de purificare și colectorul de canalizare din or. Șoldănești.

Pe teritoriul raionului sunt amplasate 10633 ha de păduri, inclusiv în Fondul forestier de Stat 9367 ha, primării - 1266 ha. Vegetația forestieră în afara fondului Forestier de Stat o constituie fișiile forestiere de protecție a cîmpurilor, care au o suprafață de 738 ha. Fișiile de protecție a drumurilor auto și calea ferată 158 ha. Conform datelor Serviciului Raional pentru reglementarea funciară, suprafața spațiilor verzi din raion, determinată în documentația de urbanism și amenajare a teritoriului este de 81,00ha. Ele se clasifică după funcționalitate ca spații verzi de folosință generală de acces limitat și sunt amplasate pe teritoriul primăriilor orașelului Șoldănești și a localităților rurale. În conformitate cu legea privind Fondul Ariilor Naturale protejate de Stat nr 1538 - XIII din 25.02.1998 în raza de acțiune a IPM Șoldănești se află 12

obiective – complexe care fac parte din fondul ariilor protejate asupra cărora se extind controale de stat privind regimul lor de protecție.

Resursele de apă în raionul Șoldănești sunt compuse din apele râului Nistru cu rețeaua de afluenți: r. Ciorna și nenumărate pîraie, care izvorăsc din izvoarele de apă din fiecare localitate, 43 de lacuri de acumulare cu suprafață totală a apelor de 214.12 ha . La evidența primăriilor satelor și comunelor din raion sunt 63 de izvoare și 4873 de fîntîni mină, 53 de sonde arteziene, care sunt în folosință generală și specială pentru satisfacerea necesităților cu apă potabilă, menajeră și de altă natură a populației. 48 de izvoare sunt amenajate și se află în stare bună, iar celelalte au nevoie de reparație. Cu părere de rău, în localități sunt întîlnite cazuri de nerespectare a zonelor de protecție la fîntînile cu apă potabilă, locuitorii construiesc în zonele de protecție grajduri de vite, depozitează deșeuri menajere și de altă natură, care duc la poluarea apei. Conform datelor CSP 44,5%, apa potabilă din fîntîni nu corespunde cerințelor sanitare igienice și nu este de calitate, depășește concentrația maximă admisibilă a nitraților și nutriților de cîteva ori.

Din cele 56 de sonde artiziene se exploatează 29, dar neexploatate - 27 dintre care 8 se află în rezervă, 12 conservate și 7 sonde tamponate. Utilizatorii primari de apă în raion sunt: "Regia Apa – Șoldănești", Spitalul Raional, SRL „Forever”, primăriile Alcedar, Parcani, Șipca, Mihuleni, Glingenii, Cobîlea, Dobrușa care aprovizionează satele Recești și Zagorna, Sămășcani, Râspopeni, Rogojeni, Cot, care anual captează 98,361 mii m³ de apă pentru necesitățile cetățenilor.

La evidență sunt 4 stații de epurare- funcționabile : Topas cu capacitatea de 22,5 m³; Topas cu capacitatea 7,5 m³, Topas cu capacitatea de 12.5 m³, Topas cu capacitatea de 50 m³ , starea lor este nesatisfăcătoare .

Pînă în prezent sunt construite apeducte în 14 localități ai raionului cu lungime de 46,7 km,dintre care 31 km rețele de stradă și 15.7 km rețele de cartier, dar rețelele de canalizare numai în 4 localități cu părere de rău În perioada anului 2018și prima jumătate a anului 2019 în raionul Șoldănești au fost realizate parțial numai 2 proiecte privind alimentarea cu apă și canalizare.Starea la majoritatea apeductelor este satisfăcătoare, deoarece ele în ultimii ani au fost renovate. Infrastructura de deservire a acestora este slab dezvoltată și practic există doar în 6 primării (or. Șoldănești, prim Cobîlea, Alcedar, Mihuleni, Sămășcani,Rogojeni,Cot, Dobrușa, Zahorna).

În baza datelor cadastrale funciare a raionului Șoldănești la data de 01.01.2018 suprafața totală a terenurilor raionului constituie

59836,67 ha, inclusiv terenuri agricole – 33636,42 ha dintre care: teren arabil – 32264,24 ha , plantații multianuale – 1673 ha, pășuni – 4144,4 ha, pârloagă – 78,71 ha. Terenuri silvice – 10662,63 ha , terenuri sub ape – 926,49 ha și alte terenuri – 2018,9ha,

1. Terenuri proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale – 11852,94 ha :

Printre principalii factori de degradare a solului la nivelul raionului Șoldănești o reprezintă eroziunea provocată de acțiunea vântului, apei provenită din precipitații precum și a resurselor acvatice de suprafață. Nota medie de bonitate în raion constituie 74 de puncte și este mai mare decât media pe țară.

Suprafața terenurilor deteriorate și erodate în raion constituie – **15449,51** ha, inclusiv:

- Terenuri erodate slab – **9280** ha.
- Terenuri erodate mediu – **4532** ha.
- Terenuri erodate puternic – **1242** ha.
- Suprafața râpilor – **281,32** ha.
- Suprafața terenurilor de alunecări de terenuri – **114,19** ha.

Beneficiarii de terenuri agricole efectuează lucrări agro-tehnice de protecție a solului, cum ar fi aratul și semănatul în curmezișul pantei, pe unele locuri chiar și în plantațiile multianuale, ținerea amplasamentelor pe pantă la vii și livezi, însămînțarea terenurilor cu culturi perene, însă aceste măsuri nu sunt suficiente pentru asigurarea unui nivel înalt de protecție a solurilor și îmbunătățirii fertilității lui.

Conștientizând efectele nefaste pe care le aduce arderea miriștii resurselor funciare în special, precum și a fișiiilor forestiere din apropiere, arbori, insecte și mediului de trai a unor animale, Inspekția pentru Protecția Mediului Șoldănești conducându-se de prevederile legislației Republicii Moldova precum și întru executarea Dispoziției Șefului Inspectoratului pentru Protecția Mediului Nr. 14-d din 31.07.2018, a efectuat raiduri de prevenire și contracarare a arderii miriștii, paielor și altor resturi vegetale.

1 Rîul Nistru în apropierea satului SOCOLA

În perioada anului 2019 au fost identificate și stopate 10 cazuri de ardere a miriștii și resturilor vegetale, unde în conformitate cu legislația s-au întocmit acte și procese verbale.

- Pe terenurile agricole gestionate de GT "Ala Stîlco" din or. Șoldănești, a fost incendiat terenul agricol pe o suprafață de 9 ha, focul extinzându-se și în fișia forestieră cu rol de protecție a terenurilor agricole pe o suprafață de 0,05 ha. Prejudiciul cauzat resurselor de sol prin arderea miriștii fiind de 2000 de lei, iar prejudiciul în urma arderii învelișului vegetal din fișia forestieră 475 de lei.
- Pe terenurile agricole gestionate de SRL "Trei Spigne" s. Mihuleni a fost incendiat terenul agricol pe o suprafață de 0,5 ha.
- Terenul agricol aflat în folosință temporară a persoanei fizice Doroșchevici Vitalie, a fost incendiată miriștea, de către persoane necunoscute, pe o suprafață de 2 ha. Prejudiciul cauzat resurselor de sol fiind de 500 lei.

Pășunile în raion ocupă o suprafață de - 4144,4 ha, inclusiv în fondul de rezervă public al primăriilor - 707 ha.

Aceste terenuri sunt unica sursă de pășunare a animalelor domestice din sectorul privat. Conform datelor statistice la 01.01.2018 numărul animalelor în gospodăriile populației și în gospodăriile țărănești (de fermier) constituie:

- bovine - 2707 capete
- ovine și caprine - 7585 capete
- cabaline - 1042 capete
- porcine - 4745 capete
- păsări - 107100 capete

2 Pășunat ilicit în s. Poiana

Printre localitățile cu cel mai mare efectiv de animale ce pășunează sunt Poiana, Cotiujenii-Mari, Cușmirca, Fuzăuca, Șestaci.

Din cauza pășunării nehibzuite intensive anul împrejur, nerespectării de către APL a termenilor de pășunat și a cerințelor Hotărîrilor Guvernurilor nr. 667 din 17.06.2003 și nr. 740 din 23.07.2010, terenurile ocupate de pășuni degradează intens. În baza pct. 13 a Legii zootehniei nr. 412-XIV din 27.05.1999, APL trebuie să întocmească amenajamente pastorale și planuri de întreținere, ameliorare și exploatare rațională a pășunelor publice.

În primăriile Olișcani, Râspopeni, Climăuții de Jos se realizează o bună practică de recultivare a pășunilor, unde terenurile recultivate și semănate se repartizează persoanelor fizice deținătoare de animale domestice în scopuri de pășunat.

Din șeptelul de porcine, de cel mai mare efectiv dispune SRL „Alexandru SLV„I.Russu„ – 1250 capete, dintre care 162 scroafe și SRL„Pegas„ din s. Cotiujenii- Mari.

Conform datelor, în raion sunt la evidență **85 hectare irigabile**, dintre care:

- Sectorul de exploatare G.Ț„Belous” – 36 ha, fiind deservite de 1 stații de pompare;
- Sectorul de exploatare II „Cavaliuc Irina” – 30 ha, fiind deservite de 1 stație de pompare;
- Sectorul de exploatare F.C.P„Agrochem Impex” – 19 ha, fiind deservit de 1 stații de pompare.

Au fost depistate și stopate 15 cazuri de depozitare a deșeurilor în fișiile riverane de protecție a riuleților Ciorna, Răut, Olișcani, Chipeșca, Nistru. Pe aceste cazuri au fost întocmite 15 procese-verbale cu aplicarea amenzilor în valoare totală de 6000 lei.

Pentru efectuarea lucrărilor de protecție a culturilor agricole pentru întreaga perioadă a

anului 2018 și prima jumătate a anului 2019 au fost utilizate mijloace de uz fitosanitar în cantitate de – **94,9 tone** dintre care: insecticide – 10,1 tone, fungicide – 48,0 tone, erbicide – 29,4 tone, preparate pentru tratarea materialului semincier – 6,9 tone, rodencide – 0,5 tone.

3 Prepararea soluției pentru efectuarea stropirii împotriva daunătorilor

La un nivel înalt și cu respectarea cerințelor tehnologice s-au efectuat lucrări de protecție a culturilor agricole în gospodăriile SRL „Pohoarna-Agro”, SRL „Scotild”, SRL

„Wetrade Agro”, SRL „Madino-Agro”, SRL„Vagadi”, GȚ„Ceapă”, BVI „Aroma” și alte gospodării din raion.

În majoritatea gospodăriilor agricole PUF sunt păstrate vremelnic pînă la (3 - 4 zile) în brigăzile de tractoare sau la stațiile de pregătire a soluțiilor. În majoritatea gospodăriilor agricole tratarea semințelor se efectuează pe terenuri adaptate de pe lățare, majoritatea din ele necesită reparație.

Principala realizare în domeniul protecției solurilor considerăm a fi utilizarea treptată și mai intensă a resturilor vegetale provenite din domeniul agriculturii. În urma construirii în anii precedenți a centralelor cu biomasă a generat necesitatea de baloți, prin urmare a scăzut semnificativ numărul de cazuri de ardere a miriștii.

Se evidențiază o scădere treptată a cantității de pesticide utilizate de agenții economici. Manifestarea interesului pentru introducerea în agricultură a preparatelor de uz fitosanitar biologice.

Managementul deșeurilor este parte componentă a tuturor programelor de protecție a mediului.

Rolul principal în administrarea deșeurilor la nivel local revine autorităților administrației publice locale, iar rezultatele depind în mare măsură de capacitatea acestora de a organiza lucrul și de modalitatea de implicare a agenților economici și a cetățenilor.

În localitățile raionului Șoldănești sunt la evidență 19 rampe autorizate de consiliile locale cu suprafața de 21,36ha care, nu sunt construite și amenajate conform proiectelor, nu corespund cerințelor de protecție a Mediului și sanitare, sortarea deșeurilor nu se efectuează, evidența regulamentară lipsește.

În perioada 22 martie - 05 iunie anual, în raion se desfășoară „Acțiunea de salubritate și amenajare a localităților ” și Acțiunea „Rîu curat de la sat la sat”, concomitent s-au organizat raiduri în comun cu reprezentanții primăriilor din localitățile raionului, în rezultatul cărora au fost concretizate volumele de lucru pentru lichidarea gunoiștilor stihiiice formate în parcuri, păduri, fișii de protecție a drumurilor, pe terenuri agricole și publice. La un nivel satisfăcător s-au desfășurat acțiunile de salubritate în localitățile Chipeșca, Cobileă, Olișcani, Șestaci, Climăuții-de-Jos, Râspopeni, Dobrușa, unde au fost curățate cele mai mari suprafețe ocupate de deșeuri. În unele primării ca Vadul-Rașcov, Glinjeni, Fuzăuca, Salcia lucrările de salubritate s-au desfășurat lent, invocîndu-se diferite motive, principala cauză fiind lipsa surselor financiare și transportul special.

Responsabilitatea gestionării deșeurilor industriale revine agenților economici generatori. Aceștia asigură gestionarea deșeurilor conform prevederilor actelor de reglementare pe care le dețin prin valorificare sau eliminare. Deșeurile formate în urma proceselor tehnologice sunt clasificate în 2 tipuri: periculoase și nepericuloase.

Cantitatea deșeurilor de producție generate de diferite sectoare ale economiei din raionul Șoldănești în perioada de raport alcătuiește 39536,80 mii m³, dintre care 19758,80 mii m³ deșeuri menajere solide, 620 mii m³ deșeuri aferente industriei forestiere formate de către secția de prelucrare a lemnului IS Șoldănești și Magro-Gater Șestaci.

Stimați consilieri,

În anul 2014 au fost puse bazele creării unui operator regional pentru serviciul de salubritate, iar în 2015 a fost înregistrată SA „Salubritate Șoldănești”, care este fondată din 22 de APL-uri de nivelul 1 și Consiliul Raional nivelul 2. Conform proiectului au fost construite platforme în ----- localități pentru depozitarea deșeurilor. Primăria Șoldănești a beneficiat de cea mai mare plus valoare, s-a investit în sediul unde este la moment IM „Regia Apa Șoldănești” și SA “Salubritate Șoldănești” - peste 950 000 mii lei. Au fost construite cel mai mare număr de platforme, au fost amplasate cel mai mare număr de recipiente de colectare atât la platforme, cât și suplimentare, atât la domiciliile persoanelor fizice, cât și dotați agenții economici și instituțiile publice cu recipiente individuale, au fost investiți peste 150 mii lei în amenajarea depozitului de la ieșire din or.Șoldănești spre satul Șestaci. S-ar părea că totul este bine dar în realitate am format în oraș 54 de gunoiști autorizate în ghilimele, cu banii poporului german și la tot li se pare că am rezolvat problemele. Din discuțiile cu operatorul din perioada de gestiune 2015 și pînă în prezent, se întîmpină un șir de probleme care devin din ce în ce mai stringente, iar pentru rezolvarea lor este necesar implicarea Administrațiilor Publice Locale, atât a primăriilor cât și a consiliilor locale fondatori a acestei societăți și anume:

- operatorul prestează servicii numai în 8 primării din cele 23;
- depozitarea neconformă a deșeurilor în tomberoanele amplasate la platforme, la punctele suplimentare și la punctele de colectare individuale;
- refuzul cetățenilor de a încheia contracte de salubritate cu operatorul;
- atât platformele, cât și recipientele sunt distruse, arse, furate, iar căile de acces sunt imposibile;
- o problemă foarte serioasă este lipsa poligonului sau a stației de transfer (numiți-o cum vreți) dar efectul e acela că este lipsă.

Cu părere de rău, avem puțini susținători în teritoriu care și-ar îndeplini obligațiunile directe față de natură, ca cetățean, întreprindere sau Administrație Publică. Noi, inspectorii de mediu, încă n-am reușit să ridicăm răspunderea APL la nivelul cerințelor legislației R.Moldova ca fiecare primar, specialist al primăriei, consilier, conducător de colective și cetățeni să înțeleagă, că dezvoltarea economică a unei localități într-un mod durabil, poate să fie realizată doar prin abordarea problemelor de protecție a mediului. E timpul să trecem la un alt nivel de evoluție - unul la care să avem o societate prosperă și responsabilă, iar obiectivul de bază - cel de

restructurare și creștere economică, de îmbunătățire a nivelului de trai care să integreze neapărat și aspectele de mediu. Altfel nu se mai poate.

Controlul ecologic de stat a devenit o necesitate, care trebuie să răspundă situației social-economice, dar și normelor europene privitor la Protecția Mediului. Competențele Inspecției pentru Protecția Mediului Șoldănești au cuprins domeniile protecției aerului atmosferic, resurselor de apă, resurselor funciare și asigurării utilizării raționale a resurselor minerale, gestionarea deșeurilor și protecția florei și faunei.

Inspeția a contribuit efectiv la acumularea mijloacelor financiare în Fondul Ecologic de susținere și promovare a programelor naționale în domeniul Protecției Mediului. Din contul amenzilor aplicate pentru încălcarea legislației de mediu au fost acumulate mijloace financiare în anul **2018** și prima jumătate a anului **2019** în sumă de circa **114 750** lei, iar de la repararea prejudiciului cauzat mediului și serviciilor prestate circa **107 153** lei. Plata pentru poluarea Mediului constituie **342 560** lei.

Aspectul financiar este un criteriu necesar de evaluare și apreciere a eficienței activității a Inspecției, așa cum în baza lui cu scopul conștientizării și educației populației se pot planifica real Programe și planuri de acțiuni privind Protecția Mediului în teritoriu cum ar fi:

- Acțiunea „Un arbore pentru dăinuirea noastră” - devenită tradiție la nivel de țară;
- Săptămâna Mobilității Europene cu genericul „Un aer curat pentru toți”;
- Campania de “Salubritate și amenajare a localităților”, “Riu curat de la sat la sat”;
- Ora Planetei, Ziua Mondială a apelor, concursul „Cea mai salubră, modernă și amenajată localitate”.

Acțiunile nominalizate sunt realizări a Inspecției pentru Protecția Mediului cunoscute în societate, dar care nu au umbrit munca de inspecție și control ecologic. Inspectarea și controlul ecologic au un caracter constant fiind realizate pe toate compartimentele de mediu. În anul 2018 și în prima jumătate a anului 2019 au fost inspectate **247** de întreprinderi și obiective, urmare la care au fost întocmite **247** de acte de control **144** de procese verbale cu privire la contravenție, fiind identificați **144** de contravenienți supuși amenzilor și despăgubirilor prejudiciului cauzat mediului. În acest timp au fost efectuate 92 de razii antibraconaj, în urma cărora au fost identificați 7 braconieri, ca rezultat confiscate scule de pescuit și 3 arme de vânătoare. În fondul forestier de stat și cel gestionat de primării au fost eliberate 27 de autorizații de tăieri și 9 autorizații de emisii a poluanților în atmosferă de la sursele fixe de poluare.

Pe lângă activitățile de fond, inspectorilor de mediu le revine un rol activ în educația ecologică a societății. Inspectorii au organizat și au participat la seminare, întruniri pe teme ecologice, au fost prezenți la orele ecologice în gimnazii, licee și colective de muncă. Starea privind protecția Mediului a fost reflectată pe pagina web a Inspectoratului pentru Protecția

Mediului, ziarul local, în emisiunile radio și TV. Toate aceste activități, în final, duc la ridicarea nivelului de cultură ecologică a populației și abținerea de la contravenții de mediu.

Totodată e necesar de menționat, că situația referitor la Protecția Mediului în localitățile raionului Șoldănești este la un nivel mediu, iar interesul Autorităților Publice Locale este unul deosebit de mic. E timpul pentru o schimbare în felul de a gândi și de a acționa pentru noi și pentru generațiile ce vor urma. Este necesar ca omul să fie sensibil la problemele mediului, să adopte un comportament adecvat față de natură, să protejeze mediul înconjurător. Rolul principal în aceste schimbări îi revine APL, de competența cărora conform legislației (și anume Legea nr.1402 din 24.10.02 Cu privire la serviciile publice de gospodărie comunală, ține înființarea, organizarea, coordonarea, monitorizarea și controlul funcționării serviciilor publice de gospodărie comunală). Iar prin legea nr.209 din 29.07.2016 privind deșeurile art.1 atribuțiile APL:

Alin.1 lit.a "ține crearea unui sistem eficient de colectare separată și transportare a deșeurilor";

lit.b "alocarea terenurilor necesare pentru colectarea separată a deșeurilor";

lit.d "amenajarea unor spații speciale pentru depozitarea deșeurilor colectate separat, pentru a asigura protecția mediului și a sănătății populației";

lit.e „depozitarea deșeurilor municipale doar în locurile special amenajate”. APL-urile iau măsurile necesare pentru lichidarea gunoiștilor necontrolate și nicidecum nu inspecția organizează colectarea și evacuarea deșeurilor, dar controlează corectitudinea gestionării lor de către organele competente și iau măsuri cu cei care nu respectă legea și vor să stea în fotolii fără bătaie de cap.

Organizarea serviciilor comunale, corectitudinea cum își desfășoară activitatea este de competența secției construcții, transport, drumuri și amenajare a consiliului raional care sunt organul executor, împreună cu APL de nivelul 1.

În atribuțiile de bază a primarului conform legii APL p.j și primarul conduce, controlează, coordonează și ia măsuri pentru buna funcționare a serviciilor publice, dar în realitate primarii nu se implică categoric în funcționarea lor. Înainte D-stră, primarii vă plingeți că nu aveți dreptul de a sancționa și întocmi procese verbale cu privire la contravenție pe personae care încalcă legislația de mediu, acum poftim Codul Contravențional art.423 alin.10 vă permite să trageți la răspundere contravențională, chiar aș vrea să audă și consilierii cîți dintre d-stră ați întocmit asemenea procese pe articolele:

Art.181 pentru încălcarea regulilor de asigurare a curățeniei în localitățile urbane și rurale,

Art 154 încălcarea regulilor de gestionare a deșeurilor.

Stimați consilieri, onorată asistență!

De noi depinde cum vom trăi și cât. Ne întrebăm de ce nu avem apă în fântâni, că-i secetă, terenuri poluate, aer poluat și multe alte probleme. Se simte o situație nu prea bună. Noi angajații de Mediu permanent, la fiecare ședință vorbeam că trebuie de atârnat mai responsabil de problemele mediului, că vor veni vremuri și va fi mai rău, dar APL și cetățenii rămân indiferenți de aceste probleme. Acum am ajuns să avem ce avem, dăm vina pe oricine numai nu pe noi de situația în care am ajuns, dar nu ne învățăm minte. Procedăm așa cum am procedat zeci de ani în urmă, aruncăm toate deșeurile de orice proveniență prin râulețe și pășuni, prin păduri, tăiem, distrugem ce-a mai rămas. Am ajuns ca să-și bată capul de protecția mediului în localitățile noastre mai mult nemții decât responsabilii noștri. Fiindcă ei se gândesc că dezastrul acesta de la noi, mâine poate ajunge la ei prin riurile care se revarsă, aer și transport. Pe ei îi neliniștește deșeurile raionului Șoldănești, unde au dat bani iar acțiunile de salubritate decurg lent și cu piedici mari, puțini responsabili mai ales primari recunosc că ei sau altcineva din preajmă sunt vinoveți de ceea ce se întâmplă și că cele mai mari greutăți au loc din cauza mentalității lor și a populației, nu doar din lipsa de bani sau de altceva. Cum putem explica faptul că primăria sat. Șestaci, primar Guja Iacob, primăria sat. Șipca, pr.Bulat Ion, toți locuitorii sunt cuprinși cu salubritatea organizată și achită taxa de salubritate, iar în localitățile vecine în număr de 8 – numai 70-80 %, iar celelalte nici de gând nu au ca să se conformeze, care-i situația nu știu, sper stimați consilieri ca D-stră astăzi să vă spuneți cuvântul. Eu ca inspector de Stat în domeniul mediului, consider că legile R.Moldova trebuie respectate și îndeplinite de toți. Pentru aceasta, în fiecare localitate există primar, consiliu, angajați a instituțiilor publice, activiști a satului e.t.c.

Avem mulți responsabili, dar gunoiul stă unde a fost și e tot mai mult, situația este de nesuportat. Parcă avem tehnică performantă, platforme pentru tomberoane, tomberoane, dar ceva ne împiedică să evacuăm corect și la timp gunoiul, probabil iresponsabilitatea administrației SA„Salubritate”, a APL în frunte cu primarii lor și clar, că și a noastră ca inspectorii în domeniu, care nu folosim toate pârghiile legii, ca să-i impunem pe toți să-și îndeplinească obligațiunile de serviciu, ca tomberoanele să fie spălate și dezinfectate, fără a avea mirosul insuportabil, iar cetățenii să nu arunce deșeurile de orice proveniență la nimereală, alături cu tomberoanele și cel mai important să nu arunce în tomberoane păsări, ciini, mâțe și alte animale domestice moarte.

Oricât specialiștii din domeniul Mediului nu ar bate în tobe,nu putem aduce raiul nici în R.Moldova,nici în raionul Șoldănești,meleaguri schilogite de indifirența și lăcomia umană.Avem nevoie de o gândire ecologistă comună și un nivel de viață echilibrat,care să nu distrugă

ecosistemele vii. Generațiile tinere pot lecuî rănile imense ale pământului prin educație, prin formarea mentalităților noi și prin cultivarea iubirii față de Mediu Înconjurător, față de baștină de țară și față de minunata noastră planetă pământul. Ca să reușim, e necesar să unim inimile noastre ca să bată în unisân și armonie cu inima și sufletul pământului care ne naște, ne adăpostește, ne hrănește și ne poartă vii prin imensitatea Universului. Ca să avem viitor acum și în veac, apropieți-vă inimile și sufletul de natura-mamă.

În final, drept reprezentat în protecția mediului înconjurător, Inspeția pentru Protecția Mediului Șoldănești, va continua să depună eforturi esențiale în scopul refacerii mediului și să implice cât mai mult Administrațiile Publice Locale, agenții economici și cetățenii de rând. Sper ca fiecare să conștientizeze cât de important este să păstrăm un mediu curat și sănătos, lipsit de deșeuri și alte efecte negative.

Șeful IPM Șoldănești

Leonid PAIERELE